

UZDRAVENIE DCÉRY KANAÁNČANKY (20. nedeľa cez rok)

Ježiš odtiaľ odišiel a odobral sa do okolia Týru a Sidonu. Tu prišla k nemu istá kanaánska žena z tých končín a kričala: „Zmiluj sa nado mnou, Pane, Syn Dávidov! Dcéru mi hrozne trápi zlý duch.“ Ale on jej neodpovedal ani slovo. Jeho učeníci pristúpili k nemu a prosili ho: „Pošli ju preč, lebo kričí za nami.“ Ale on odvetil: „Ja som poslaný iba k ovciam strateným z domu Izraela.“ No ona prišla k nemu, poklonila sa mu a povedala: „Pane, pomôž mi!“ On jej povedal: „Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“ „Áno, Pane,“ vravela ona, „ale aj šteňatá jedia odrobinky, čo padajú zo stola ich pánov.“ Vtedy jej Ježiš povedal: „Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš.“ A od tej hodiny bola jej dcéra zdravá. (Mt 15, 21-28)

Okolie Týru a Sidonu obývali grécky hovoriaci Sýrofeničania, ktorých Židia nazývali Kanaánčanmi. Keď chcel Žid Žida potupiť, stačilo počastovať ho nadávkou „Ty Kanaánčan!“ alebo „Ty Sidončan!“ Z tohto jasne vidno, že Ježišovo putovanie k oblasti Týru a Sidonu znamená pre neho a jeho učeníkov smerovanie na územie nielen pohanské, ale aj nepriateľské.

Podľa kresťanskej tradície pohanská žena, ktorá za ním volá, sa volala Justa (Spravodlivá). Zo správy z Markovho evanjelia tušíme, že išlo o zámožnú ženu. Vyplýva to z Markovho použitia slova pre posteľ, na ktorej ležala jej chorá dcéra. Marek používa výraz pre kus nábytku, ktorým disponovali len bohatí ľudia. Naopak, pre označenie ležadla v chudobnejších príbytkoch sa používalo slovo rohož.

Chorá dcéra tejto pohanky sa podľa tradície volala Bernike. Pochádzala z Pherenike a jej meno znamená Šťastena (neskôr z tohto základu vzišlo meno Veronika). Volá sa Šťastena, ale paradoxne šťastná nie je, lebo je chorá. Čítame, že ju trápi zlý duch. Znie nám to záhadne a nevieme celkom, čo si máme pod týmto označením predstaviť. Jazyk tej doby však nepoznal psychiatrické pojmy ako neuróza, depresia, schizofrénia, epilepsia, psychóza. Pravdepodobne aj u tohto dievčaťa šlo o niektoré z týchto ochorení.

Keď pohanská žena prosí Ježiša, používa oslovenia *Pán* a *Syn Dávidov*, čo sú židovské tituly pre Mesiáša. „Kde sa v nej vzala táto viera?“ pýtame sa. Odpoveďou môže byť jej možná prítomnosť medzi širokými zástupmi, ktoré prichádzali nielen z *Galiley, Judska, ale aj Samárie, Zajordánska, Dekapola, ba aj z krajov Týru a Sidonu*. (Mk 3, 7-8)

Žena vytrvalo kričala na Ježiša. On mlčal. Bola až tak neodbytná, že to bolo apoštolom nepríjemné. Pristúpili teda k Ježišovi a prosili ho, aby jej vyhovel. Slovenský preklad Biblie, ktorý uvádza slová „*pošli ju preč!*“, totiž nie je presný. V skutočnosti by sme slová apoštolov skôr mohli preložiť: „*vybav ju, vypočuj ju!*“

Ak záležitosť posudzujeme z tohto pohľadu, zdá sa nám, akoby apoštoli mali viac súcitú a milosrdenstva ako Ježiš. Možno sa jej však chceli len zbaviť, aby nerušila ich pohodlie. Musíme si dať pozor, aby sme nepovažovali sebeckosť za lásku. A lásku za tvrdosť a nevšímavosť.

Reč, ktorou sa rozprával Ježiš so ženou, sa nám zdá drsná. Hovoril však s ňou jazykom tej doby, kedy pohania boli Židmi nazývaní psi. Zachoval sa nám úryvok zo židovskej Mišny, kde sa píše: „*V prvý deň budete mať sväté zhromaždenie. Bude pre vás, a nie pre cudzincov. Pre vás, a nie pre psov.*“

Viacerí biblisti predpokladajú, že príbeh je reakciou evanjelistu na skutočnosť, ktorá prvej Cirkvi prinášala nemálo starostí. Zo Skutkov apoštolov sa dozvedáme, že konzervatívne kruhy ranej Cirkvi sa veľmi ťažko a len pomaly zmierovali s tým, že spása je nielen pre Židov, ale aj pre pohanov. Aj autor evanjelia Matúš bol Žid. Písal predovšetkým pre kresťanov obrátených zo židovstva. Prostredníctvom príbehu o pohanke, ktorá verí Bohu, chcel zdôrazniť myšlienku, že aj pohanovia majú účasť na spáse.

Cirkvi každej doby – aj tej úplne v začiatkoch - hrozilo riziko „skonfiškovať si“ Pána pre seba a obmedziť k nemu prístup tým, ktorí sa zdajú byť „mimo“. Správanie sýrofenickej ženy má paralelu v príbehu o pohanskom stotníkovi, ktorý akoby za oboch hovorí: „*Pane, nie som hoden...*“ To je viera, ktorá otvára nebesia.